

Föreningsmeddelanden.

Entomologiska föreningen i Stockholm.

Sammankomsten å Skoghögskolan den 5 april 1924.

Föreningen hade som gäst för aftonen inbjudit den bekante tyske entomologen Oberregieringsrat D:r CARL BÖRNER från Naumburg och ordföranden, Prof. AURIVILLIUS, hälsade honom å föreningens vägnar välkommen till mötet.

Efter protokolljusteringen föredrogo revisorerna Apotekare J. W. HAMNER och Byråingeniör A. MOLIN berättelse över verkställd revision av föreningens räkenskaper och beviljades på deras hemställen kassa-förvaltaren och styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet.

Föredraget för dagen hölls av Oberregieringsrat BÖRNER, som talade över nyare metoder i kampen mot skadeinsekterna. Han höll före, att en noggrann kännedom om insekternas biologiska och ekologiska förhållanden utgör den bästa och enda säkra förutsättningen vid bekämpandet av kulturväxternas fiender bland insekterna. Efter en översikt över den ekologiska skadeinsektsforskningens synpunkter belyste han massväxlings- och immunitetsforskningens grunder med exempel från sina ingående undersökningar av bl. a. rapsbaggens och bladlössens biologi. Med massväxling förstod talaren den efter årstiden växlande av- och tilltagande frekvensen av skadedjur på de odlade växterna. Skadeinsekternas olika utvecklingsstadier voro noggrant anpassade för växternas olika utvecklingsskeden, för groddplantor, för knoppar, blommor eller frukter. Både insekterna och växterna äro emellertid mycket beroende av klimatets växlingar under olika årstider och år, och då inverkan av dessa faktorer i många fall hade olika verkan på dem kunde det hända att genom förskjutning en insekt ett år kunde ha en mycket skadlig inverkan, ett annat år däremot vara relativt betydelselös, oaktat den bägge åren förekommit i praktiskt taget lika stort antal. Exempel på detta hade *Meligethes*-undersökningarna givit de senare åren. Kännedomen om dessa förhållanden gav emellertid också möjlighet att åtminstone i vissa fall genom målmedveten förskjutning av såningstider o. dyl. undgå den svåraste skadan och inbespara kostnaderna för direkta bekämpningsmetoder. BÖRNER och hans medhjälpare i Tyskland hade de senare åren gjort dessa synpunkter fruktbringande.

Intressant var vidare växelverkan mellan skadeinsekterna och deras parasiter, och belyste talaren sin framställning med några intressanta exempel, särskilt några små steklar, som befunnits omväxlande angripa

Meligethes- och *Ceuthorrhynchus*-larver. Även genom odlandet av immuna raser av kulturväxterna stode mycket att vinna i kampen mot skadeinsekterna. Vägen att finna dessa raser var emellertid mycket svår och tidsödande. I Naumburg hade föredragaren igångsatt sådana, såväl med vindruvor, för att finna mot de svåra *Phylloxera*-lössen motståndskraftiga raser, som med vanliga fruktträd mot blodlöss och vanliga bladlöss. Metoden var densamma som användes i den allmänna växtförädlingen, att genom korsningar kombinera de förmånliga egenskaperna.

Ordföranden framförde föreningens tack för det synnerligen intressanta och medryckande föredraget.

Som avslutning förevisade Fil. kand. RENÉ MALAISE ett par serier filmbilder från Svenska Kamtschatkaexpeditionen, dels en livfull skildring av laxfisket i de fiskrika floderna på Kamtschatka och infödingarnas sätt att bevara fisken för sitt behov, dels ett par bilder från havsstranden, fågelliv på branta klippor och jakt på sjölejon.

Mötet som var besökt av ett 30-tal medlemmar avslöts med en kollation i Skogshögskolans mässlokal, varvid Regeringsrådet BÖRNER ytterligare avtackades.

Sammankomsten å Konstnärshuset den 11 okt. 1924.

Ordföranden, Prof. AURIVILLIUS, meddelade, att föreningen genom döden förlorat tvenne av sina medlemmar, nämligen Ingeniören A. VILARS, som avlidit i feber under deltagande i den svenska forskningsfärden till Amazonområdet i Sydamerika under ledning av Doktorerna MELIN och ROMAN, och trädgårdsdirektören A. ENGBERG i Härnösand, som den 6 okt. hastigt avlidit.

Till ny medlem hade styrelsen invalt trädgårdskonsulenten SVEN AAGE ROSENBERG i Hässelby Villastad.

Till mötet hade den från Sydamerika nyligen hemkomne D:r A. ROMAN infunnit sig och hälsades han välkommen i de svenska entomologernas krets igen.

Som gåva till Föreningens bibliotek hade D:r O. ARRHENIUS överlämnat ett parti äldre årgångar av Entom. Tidskrift, Professor SJÖSTEDT och Fil. kand. B. HAMFELT diverse entomologiska skrifter och separat. I samband med dessa gåvor framhöll ordföranden vikten av att Föreningens medlemmar till biblioteket överlämnade exemplar av sina entomologiska publikationer, som publicerats annorstädes än i Ent. Tidskrift. Hälsningstelegram hade sedan sista mötet avsänts till Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften i Herrmannstadt, som den 27 maj firat sin 75-årsdag.

Dagens första föredrag hölls av Prof. AURIVILLIUS, som talade över släktet *Dorcadions* utbredning och nordgräns i Europa. Dessa i jorden levande egendomliga longicorner, som hade mycket liten förmåga att förflytta sig, visade beträffande sin utbredning en nordgräns, som nära

överensstämd med sydgränsen för inlandsisens största utbredning. Arterna av detta släkte förekommo ingenstädes inom det område, som varit täckt av inlandsisen, men väl något söder därom, och följde på något avstånd rätt väl den kända isgränsen. Istidens inverkan på det palæarktiska faunaområdets djurvärld fick genom detta exempel en god belysning. Snarlika belägg för detta inflytande lämnade släktena *Carabus* och *Otiorrhynchus*, även bland skalbagarna, som hade sin rikaste förekomst med ett överflöd på arter och former utanför nedisningsområdet, under det att inom detta endast ett relativt fåtal hade någon spridning. Förekomsten av egentliga grottinsekter var också begränsad till icke nedisade områden. Den tid av omkring 15,000 år, som förflutit sedan sista nedisningen, hade icke räckt för uppkomsten av sådana inom området för isens utbredning.

Därefter lämnade D:r P. SPESSIVTSEFF ett intressant bidrag till kännedomen om grankottarnas skadedjur genom en ingående med preparat och bilder belyst framställning av de båda mätarefjärilarnas, *Eupithecia abietaria* GOETZE och *strobilata* HB., levnadssätt. Den förra av dessa hade redan 1771 beskrivits och avbildats av DE GEER, men först 10 år senare givits namn av GOETZE. Den senare beskrevs först av HÜBNER 1796. Bägge arternas biologi och namn hade sedermera mycket ofta sammanblandats och ända intill våra dagar hade knappast några säkra uppgifter stått att få om dem. Nu hade emellertid föredragaren genom undersökningar i vårt land klarlagt de båda arternas biologiska olikheter och samtidigt funnit sig föranlåten att inränga dem bland granskogens viktigare skadeinsekter, som rätt avsevärt kunde nedsätta utbytet av frö på detta träds slag.

Som avslutning förevisade undertecknad en insektfilm, kallad »Några svenska fjärilars utveckling», som på A.-B. Svensk Filmindustris bekostnad under föredragarens ledning upptagits vid Centralanstaltens Entomologiska Avdelning. Filmen, som visade utvecklingen från ägg till fullbildad insekt av de vanliga fjärilarna *Eriogaster lanestris*, *Vanessa Io* och *Arctia caja*, var det första försöket att på detta sätt visa de svenska insekternas levnadssätt, som gjorts i vårt land.

I anslutning till denna förevisning visade Tandläkare F. NORDSTRÖM en larv till fjällformen *arbusculæ* av *Eriogaster lanestris*, som anträffats i Jämtland, och framhöll skillnaden mellan denna larv och låglandsformens, v. *aavasaksæ* TEICH, vilken visats på filmen. Till sist visade han en serie fjärilar av arterna *Oporinia (Larentia) dilutata* BKH. och *autumnata* BKH., samt meddelade, att han funnit båda arterna i Sverige, där de förut sammanblandats och gått under namnet *dilutata*. Den allmännaste arten var *autumnata* med utbredning över hela landet, under det att *dilutata* endast finnes i sydliga Sverige upp till södra Uppland.

Mötet var besökt av 23 medlemmar och avslutades med sedvanlig kollation.

N. A. Kemner.